

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNIĄ

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*miejsce
na naklejkę
z kodem*

BADANIE DIAGNOSTYCZNE
W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM
CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA

HISTORIA I WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

Informacje dla ucznia

1. Rozwiązania wszystkich zadań zapisuj na kartach odpowiedzi, pamiętając o podaniu numeru zadania.
2. W arkuszu znajdują się różne typy zadań. Do niektórych zadań są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zapisz.
3. Pozostałe zadania wykonuj zgodnie z poleceniami.
4. Jeśli się pomylisz, przekreśl odpowiedź i zapisz inną.
5. Jedną z otrzymanych kart możesz przeznaczyć na brudnopis. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

GRUDZIEŃ 2011

Czas pracy:
do 80 minut

Opisy ilustracji do zadania 1.

Ilustracja 1. przedstawia pierwsze pismo alfabetyczne.

Ilustracja 2. przedstawia pismo klinowe.

Ilustracja 3. przedstawia pismo hieroglificzne.

Ilustracja 4. to zapis SENATUS POPULUS OVEROMANUS

Zadanie 1.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Pisma starożytnej Mezopotamii i starożytnego Egiptu zostały przedstawione odpowiednio na ilustracjach

A. 1. i 2.

B. 1. i 4.

C. 2. i 3.

D. 3. i 4.

Zadanie 2.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Pierwsze igrzyska olimpijskie odbyły się w roku 776 p.n.e., czyli w

A. I połowie VII w. p.n.e.

B. II połowie VII w. p.n.e.

C. I połowie VIII w. p.n.e.

D. II połowie VIII w. p.n.e.

Opis mapy do zadania 3.

Na mapie przedstawiono Basen Morza Śródziemnego i Bliski Wschód oraz zaznaczono miasta: Mekka, Medyna, Bagdad, Trypolis, Kair, Tunis, Kordoba, Granada, Toledo.

Zadanie 3.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Opisana mapa przedstawia zasięg posiadłości

A. arabskich w VII i VIII wieku.

B. bizantyjskich za Justyniana Wielkiego.

C. rzymskich w okresie republiki.

D. greckich w VI w. p.n.e.

Opis ilustracji do zadań 4. i 5.

1. Budowla jest masywna i ma stosunkowo małe otwory okienne.

2. Budowla ma liczne krużganki i duże trójskrzydłowe okna.

3. Budowla jest strzelista i ma wysokie okna zakończone ostrymi łukami.

4. Budowla ma liczne dekoracje rzeźbiarskie i bogato zdobione okna.

Zadanie 4.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Typowe dla epoki średniowiecza są budowle przedstawione na ilustracjach

A. 1. i 2.

B. 1. i 3.

C. 2. i 3.

D. 3. i 4.

Zadanie 5.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Budowla opisana na ilustracji numer 4 jest charakterystyczna dla stylu

- A. romańskiego.
- B. gotyckiego.
- C. renesansowego.
- D. barokowego.

Zadanie 6.

Spośród podanych wydarzeń oznaczonych literami A–D wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i wydarzenie chronologicznie ostatnie.

- A. Chrzest Polski.
- B. Zjazd w Gnieźnie.
- C. Śmierć księcia Mieszka I.
- D. Koronacja Bolesława Chrobrego.

6.1. Wydarzenie chronologicznie pierwsze to

6.2. Wydarzenie chronologicznie ostatnie to

Zadanie 7.

Uzupełnij tekst, przyporządkowując do każdego zdania właściwą odpowiedź.

7.1. Kazimierz Wielki zasiadł na tronie polskim w roku śmierci

- A. Mieszka II
- B. Bolesława Krzywoustego
- C. Władysława Łokietka

7.2. Dzięki zabiegom dyplomatycznym Kazimierza Wielkiego król Czech

- A. nadał prawa miejskie mieszkańcom Krakowa
- B. zrzekł się pretensji do tronu Królestwa Polskiego
- C. odebrał Krzyżakom Pomorze Gdańskie

7.3. Kazimierz Wielki zawarł umowę o następstwie tronu z

- A. Litwinami
- B. Rusinami
- C. Węgrami

Zadanie 8.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Szereg, w którym uporządkowano chronologicznie okresy w dziejach kultury, to:

- A. barok – renesans – oświecenie.
- B. renesans – barok – oświecenie.
- C. barok – oświecenie – renesans.
- D. oświecenie – renesans – barok.

Opis ilustracji do zadania 9.

Ilustracja przedstawia postać nagiego, doskonale zbudowanego mężczyzny, wpisaną równocześnie w koło i w kwadrat.

Zadanie 9.

Czy ilustracja Leonarda da Vinci nawiązuje do idei humanizmu?

Wybierz odpowiedź T (tak) albo N (nie) i jej uzasadnienie spośród A–C.

T albo N ponieważ

- A. propaguje ćwiczenia fizyczne.
- B. uczy zasad rysunku technicznego.
- C. podkreśla idealne proporcje ludzkiego ciała.

Tekst do zadania 10.

Fragment Konfesji genewskiej z I połowy XVI wieku

„Sakramenty”

Wierzymy, że sakramenty ustanowione przez naszego Pana w Kościele należy traktować jako ćwiczenie wiary zarówno dla wzmocnienia i utwierdzenia jej w obietnicach Bożych, jak i dla świadectwa wobec ludzi. W Kościele chrześcijańskim znajdujemy tylko dwa ustanowione autorytetem naszego Zbawiciela sakramenty: Chrzest i Wieczerzę Pańską. Natomiast to, co widzimy w dominium¹ papieża, a mianowicie siedem sakramentów, uważamy za bajkę i kłamstwo.

Przypis:

¹ tu: władza

Zadanie 10.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Cytowany fragment jest zgodny z nauką wyznawców

- A. judaizmu.
- B. katolicyzmu.
- C. prawosławia.
- D. kalwinizmu.

Opis tablicy genealogicznej do zadania 11.

Koronowany na króla Polski w 1506 r. Zygmunt I Stary poślubił Bonę Sforzę.

Ich dziećmi byli Zygmunt II August koronowany w 1530 r., Anna i Katarzyna, która poślubiła Jana III Wazę.

Ich potomkiem był Zygmunt III Waza, król Polski od 1587 r.

Zadanie 11.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Tablica zawiera informacje dotyczące

- A. pierwszego władcy z dynastii Jagiellonów.
- B. związku dynastii Jagiellonów z dynastią szwedzką.
- C. władców rządzących w drugiej połowie XV w.
- D. władcy, który powołał do życia Akademię Krakowską.

Tekst do zadania 12.

Kiedy w jednej i tej samej osobie, lub w jednym i tym samym ciele, władza prawodawcza zespółona jest z wykonawczą, nie ma wolności; ponieważ można się lękać, aby ten sam monarcha albo ten sam senat nie stanowił tyrańskich praw, które będzie tyrańsko wykonywał. Nie ma również wolności, jeśli władza sędziowska nie jest oddzielona od prawodawczej i wykonawczej. Gdyby była połączona z władzą prawodawczą, władza nad życiem i wolnością obywateli byłaby dowolną; sędzia bowiem byłby prawodawcą. Gdyby była połączona z władzą wykonawczą, sędzia mógłby mieć siłę ciemieżyciela.

Zadanie 12.

Oceń, czy zdania a–b dotyczące tekstu są prawdziwe, czy fałszywe. Napisz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

- a. Autor był zwolennikiem podziału władzy na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą
- b. Według autora skupienie władzy w ręku jednej osoby lub jednego organu może doprowadzić do rządów absolutnych

Tekst do zadania 13. i 14.

Tak to Polak szczęśliwie żył pod Augustami!

Co to za dwory, jakie trybunały huczne,

Co za paradne sejmy, jakie wojsko juczne!

Człek jadł, pił, nic nie robił i suto w kieszeni.

[...]

Jeden poseł mógł wstrzymać sejmowe obrady,

Jeden ojczyzny całej trzymał w ręku wagę,

Powiedział: „nie pozwalam”, i uciekł na Pragę.

Cóż mu kto zrobił: jeszcze, że tak przedni wniosek,

Miał promocję i dostał czasem kilka wiosek.

Zadanie 13.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Bohater „Powrotu posła” Juliana Ursyna Niemcewicza opisuje życie Polaków w okresie zwanym

- A. złotym wiekiem.
- B. potopem szwedzkim.
- C. czasami saskimi.
- D. epoką stanisławowską.

Zadanie 14.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Zdanie: „Jeden poseł mógł wstrzymać sejmowe obrady” odnosi się bezpośrednio do

- A. rokoszu.
- B. konfederacji.
- C. liberum veto.
- D. wolnej elekcji.

Opis ilustracji do zadania 15.

Grafika „Kończ królewski” przedstawia czworo władców, w tym jedną kobietę, oglądających mapę Polski. Każdy z nich – palcem lub szpadą – wskazuje na jej fragment.

Jeden w dramatycznym geście zrywa koronę z głowy, odwracając się od pozostałych.

Nad nimi frunie kobieca postać ze skrzydłami i dmąc w trąby, rozgłasza wieści.

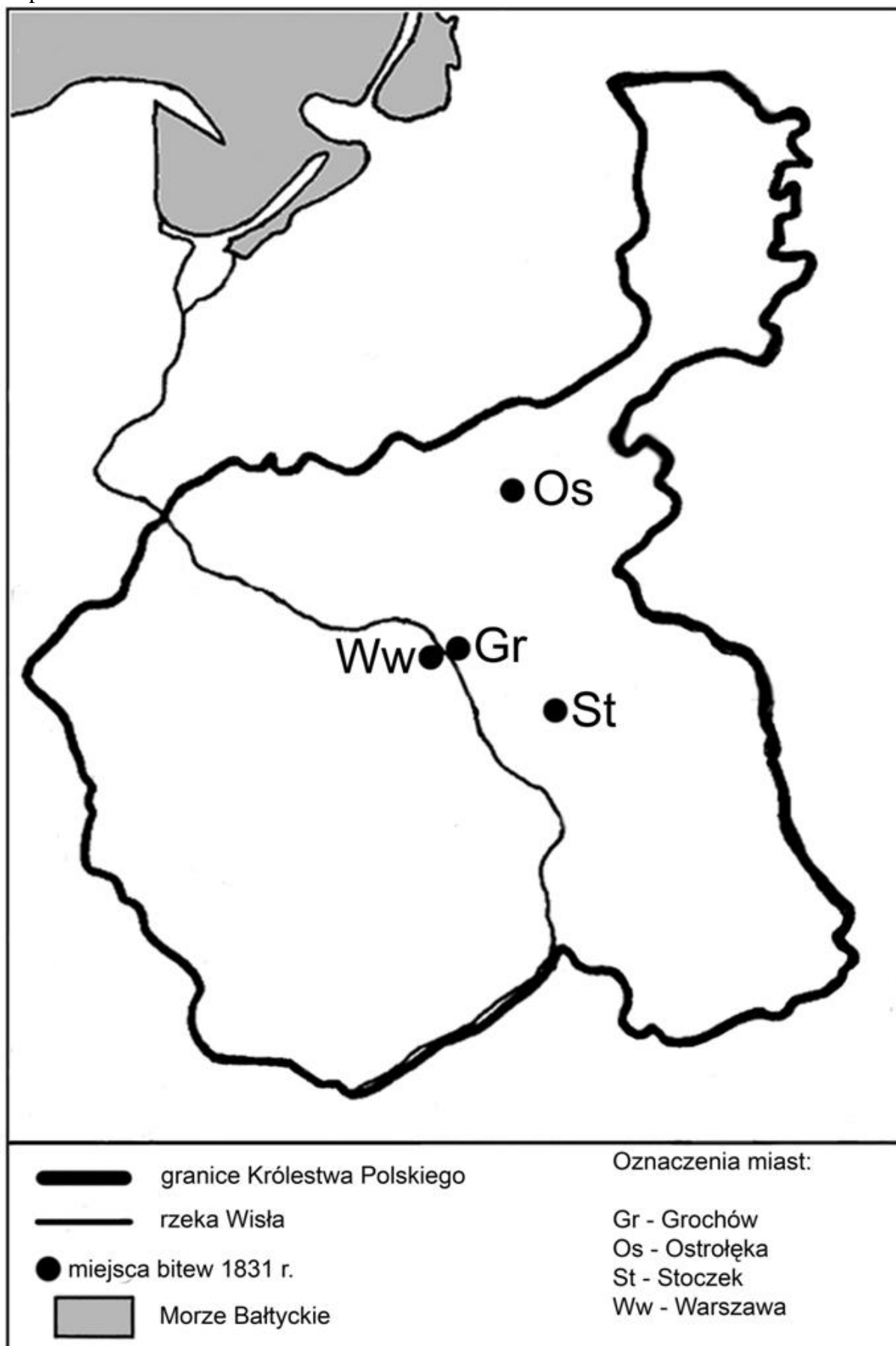
Zadanie 15.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Ilustracja jest alegorią

- A. koronacji Stanisława Poniatowskiego.
- B. uchwalenia Konstytucji 3 maja.
- C. konfederacji targowickiej.
- D. pierwszego rozbioru Polski.

Mapa do zadań 16. i 17.

Zadanie 16.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Mapa opisuje ziemie polskie podczas

- A. wojny w obronie Konstytucji 3 maja.
- B. powstania listopadowego.
- C. powstania styczniowego.
- D. wojen napoleońskich.

Zadanie 17.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Przedstawione na mapie granice Królestwa Polskiego ustalono w wyniku decyzji

- A. kongresu wiedeńskiego.
- B. Sejmu Wielkiego.
- C. traktatu w Tylży.
- D. drugiego pokoju toruńskiego.

Tekst do zadania 18.

Dla pozbawionych własnego państwa Polaków kult Grunwaldu był cokołem¹ historycznej tożsamości. Obrazowi agresywnego zakonu przeciwstawiano ideę sąsiedzkiej unii i tolerancji wyznaniowej, skoro w wojnie z państwem zakonnym obok rzymskich katolików uczestniczyli także husyci, prawosławni, a nawet muzułmanie. Wzniesiony w 1910 r. w Krakowie pomnik Jagiełły był nie tylko plastrem na polskie rany, ale także zapowiedzią powrotu Polski na europejską scenę.

Przypis:

¹ tu: podstawą

Zadanie 18.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Zasadniczym tematem cytowanego fragmentu jest

- A. tolerancja w Polsce w XV wieku.
- B. panowanie Władysława Jagiełły.
- C. odzyskanie przez Polskę niepodległości.
- D. znaczenie bitwy pod Grunwaldem dla Polaków.

Zadanie 19.

Przyporządkuj każdej opisanej zmianie 1.–3. odpowiadający jej wynalazek oznaczony literami a–d i wybierz właściwą odpowiedź spośród A–E.

1. Wprowadzenie w fabrykach pracy na nocną zmianę.

2. Wzrost konkurencji dla transportu kolejowego.

3. Narodziny kultury masowej.

a. telegraf b. kinematograf c. silnik spalinowy d. żarówka

- A. 1a, 2d, 3b.
- B. 1c, 2a, 3d.
- C. 1a, 2c, 3d.
- D. 1d, 2a, 3c.
- E. 1d, 2c, 3b.

Opisy tabel do zadania 20.

Polacy w czasie I wojny światowej

1. Zabór austriacki

Ludność ogółem w 1911 r. – 8082000

Powołani do wojska – 1401500

Polegli w czasie wojny – 220000

2. Zabór rosyjski

Ludność ogółem w 1911 r. – 14841000

Powołani do wojska – 1195760

Polegli w czasie wojny – 55000

3. Zabór pruski

Ludność ogółem w 1911 r. – 6055000

Powołani do wojska – 737090

Polegli w czasie wojny – 110000

Zadanie 20.

Napisz, które z poniższych zdań 1.–3. dotyczących danych zawartych w tabelach jest prawdziwe.

1. Największą liczbę osób zmobilizowano na ziemiach zaboru pruskiego.

2. Najmniejsze straty w stosunku do liczby zmobilizowanej ludności ponieśli mieszkańcy zaboru rosyjskiego.

3. Co dziesiąty Polak w zaborze austriackim został wcielony do armii.

Zadanie 21.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

„Polska Akcja Humanitarna”, „Caritas”, „Amnesty International” to przykłady organizacji

A. samorządowych.

B. politycznych.

C. pozarządowych.

D. gospodarczych.

Zadanie 22.

Dokończ zdanie, wybierając właściwą odpowiedź.

Gospodarkę rynkową cechują

A. prywatna własność i centralne planowanie gospodarki.

B. centralne planowanie gospodarki i dążenie do zysku.

C. rozwijanie konkurencji i popieranie prywatnej własności.

D. ustalanie cen towarów przez państwo i ograniczanie usług.

Dane do zadania 23.

Frekwencja w wyborach samorządowych w gminie Lipinki (powiat gorlicki, województwo małopolskie) na tle Polski

Polska – 45,99%

województwo małopolskie – 46,11%

powiat gorlicki – 46,46%

gmina Lipinki – 52,20%

Zadanie 23.

Oceń prawdziwość zdań 1.–3. odnoszących się do danych i wybierz właściwą odpowiedź spośród A–D.

1. Odsetek głosujących w powiecie gorlickim był wyższy niż w całym kraju.
2. Frekwencja w gminie Lipinki przyczyniła się do zwiększenia średniej frekwencji w województwie małopolskim.
3. W gminie Lipinki ponad połowa uprawnionych zrezygnowała z udziału w wyborach.

- A. Zdania 1. i 2. są prawdziwe, a zdanie 3. jest fałszywe.
- B. Zdania 1. i 3. są prawdziwe, a zdanie 2. jest fałszywe.
- C. Zdania 2. i 3. są fałszywe, a zdanie 1. jest prawdziwe.
- D. Zdania 1. i 3. są fałszywe, a zdanie 2. jest prawdziwe.

Zadanie 24.

Przyporządkuj każdemu opisowi 24.1.–24.3. odpowiednią nazwę organu państwowego działającego we współczesnej Polsce, wybierając ją spośród oznaczonych literami A–D.

- A. Zgromadzenie Narodowe.
- B. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.
- C. Prezes Rady Ministrów.
- D. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

24.1. Uchwała ustawy, sprawuje kontrolę nad organami władzy wykonawczej, wybiera i powołuje niektóre organy państwowe

24.2. Stoi na czele rządu, kieruje, kontroluje, koordynuje prace jego członków, posiada uprawnienia do wydawania rozporządzeń

24.3. Najwyższy przedstawiciel RP, czuwa nad przestrzeganiem konstytucji, stoi na straży suwerenności i bezpieczeństwa państwa, nienaruszalności i niepodzielności jego terytorium

Koniec